

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Кафедра фінансів і банківської справи

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

**Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції**

15 грудня 2015 р. – 15 січня 2016 р.

Полтава
2016

УДК 330.336
ББК У9 (4Укр) 262-983
E45

Редакційна колегія:

В.О. Онищенко, д.е.н., професор; З.С. Варналій, д.е.н., професор;
Г.В. Козаченко, д.е.н., професор; Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
С.В. Онищенко, к.е.н., доцент; Т.М. Завора, к.е.н., доцент;
Л.А. Свистун, к.е.н., доцент; Ю.С. Худолій, к.е.н., доцент.

E45 **Економічна безпека: держава, регіон, підприємство:**
Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 грудня 2015 р. – 15 січня 2016 р.– Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 214 с.

ISBN 978-966-616-150-8

У збірнику матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції розглядаються теоретичні та методологічні аспекти системотворення економічної безпеки та її сучасні концепції. Актуальні проблеми економічної безпеки держави, регіону та підприємства. Особливості управління економічною безпекою, інституціонального та правового забезпечення системи економічної безпеки, а також перспективи розвитку економічної безпеки в системі освіти.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Києва, Львова, Сєверодонецька, Одеси, Тернополя, Харкова, Полтави і Полтавської області.

Призначений для фахівців фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 330.336
ББК У9 (4Укр) 262-983

ISBN 978-966-616-150-8

© Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКОЛОГІЇ

ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В.О. Онищенко, О.М. Бондаревська,..... 8

ПРОБЛЕМАТИКА СТРУКТУРУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕКОЛОГІЇ

З.С. Варналій 10

ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКОЛОГІЇ: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ

І.В. Амеліна 15

ПРОТИСТОЯННЯ ЛАТЕНТНИМ ВПЛИВАМ НА СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Л.О. Птащенко 18

ЕВОЛЮЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СЕК'ЮРИТОЛОГІЇ

Ю.С. Погорелов,..... 23

ІМПЕРАТИВИ ПІДХОДІВ У ВИЗНАЧЕННІ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА»

Т.М. Адаменко..... 26

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ЗМІСТ ПРОЦЕСУ

О.М. Кузьменко 29

КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

О.В. Чепурний, 33

СИСТЕМА ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА В УСЛОВИЯХ СУЩЕСТВОВАНИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ЛОВУШЕК

Т.И. Егорова-Гудкова, С.Г. Тютюненко, В.И. Белобородько 36

ІНСТИТУЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТІНЬОВИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ

М.М. Топорков 39

ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Т.В. Лук'янець 43

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Ю.А. Луцик..... 47

ДІАГНОСТИКА ІНОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АПК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

А.Г. Лебедин 50

ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ПОЛЯ СИСТЕМИ ПОНЯТЬ НА БАЗІ КЛАСТЕРА НОРМАТИВНО-ТЕХНІЧНИХ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

І.А. Міхеєв, С.В. Кавун.....	53
КОРУПЦІЯ В СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Н.М. Сичова, Є.С. Шило	56
ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ЯК ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
В.В Волкова, Р.В Дикань, А.В. Задорожний	58
ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ У ЗАКОНОДАВСТВІ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ	
Ю.С. Худолій.....	61
ЕКОНОМІЧНЕ ШПИГУНСТВО ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНТНОЇ БОРОТЬБИ	
Р.О. Шостак	64
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ	
А.В. Черв'як,.....	66
ГРОШОВО-КРЕДИТНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
О.М. Дахно, А.Р. Штанько	70
ФІСКАЛІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	
В.П. Задорожний, О.М. Дахно	75
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ ЗМІЦНЕННЯ	
Л.С. Половко.....	78
БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА СЕГМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
О.О. Шеремета	80

СЕКЦІЯ 2. ПРОБЛЕМАТИКА СИСТЕМОТВОРЕННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕКОЛОГІЇ

ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕКОЛОГІЇ	
Г.В. Козаченко.....	83
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ	
Т.М. Завора	86
ПРОДОВОЛЬСТВЕННА БЕЗОПАСНОСТЬ ГОСУДАРСТВА В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЦЕПОЧЕК ДОБАВЛЕННОЇ СТОИМОСТІ В АПК	
О.Е. Звирков, Н.В. Поп, М.В. Бойко.....	91

КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК СИСТЕМНА ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

В.С. Гаркавенко	93
РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІОННО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМА В СИСТЕМЕ ЕКОНОМІЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ	
И.З. Энгель	95
ПРОБЛЕМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА ПОТЕЧНИМИ КРЕДИТАМИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	
Л. А. Свистун, Д. В. Голозубова,	97

СЕКЦІЯ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНУ, ПІДПРИЄМСТВА

THE IMPROVEMENT OF THE STATE MANAGEMENT OF INVESTING IN ALTERNATIVE ENERGY

V. Onyshchenko, S. Sivitska	101
ЕВЕНТУАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ ЯК ЗАСІБ ЗМІЦНЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
О. В. Баранецька	104
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
Д.Д. Буркальцева	107
ІЄРАРХІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
С.В. Онищенко	111
ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
А.Ю. Білоусова	115
СУТНІСТЬ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
С.С. Голяков, О.В. Красільник	118
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ)	
Р.Р. Білик	124
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БАНКІВ	
О.М. Бондаревська, К.В. Бутенко, М.А. Іщенко	130
РАЗВИТИЕ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИЧЕСКУЮ БЕЗОПАСНОСТЬ ГОСУДАРСТВА	
Г.И. Шепитко, А.С. Крыгин, В.В. Лементарёв	133

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ,
ЧИННИКИ ВПЛИВУ

О.М. Бондаревська, А.О. Гибало, Ю.В. Огар	135
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
О.М. Бондаревська, Н.О. Мельниченко, В.О. Ільченко	138
МІСЦЕ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ РЕЙТИНГУ СПРИЙНЯТТЯ КОРУПЦІЇ	
І.С. Буркова, Т.П. Верещака	141
ЛЗИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ І ВПЛИВ ЇЇ ОБСЯГІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ	
Н.І. Волкова	144
ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ПРОБЛЕМИ, ТА СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ	
В.В. Волкова, Р.В. Дикань, А.В. Задорожний	147
ПОДАТКОВА СТРАТЕГІЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
О.О. Глущенко	149
РЕГУЛЮЮЧИЙ ВПЛИВ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	
О.М. Дахно, А.В. Іващенко	152
НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ В УКРАЇНІ	
О.М. Дахно, А. Зайцева	156
ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
В.В. Дубовик, М.В. Діброва	161
СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	
З.Б. Живко, М.І. Копитко, Х.Р. Рипусь, В.С. Кулик	163
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
О.В. Зигрій	166
СЛУЖБА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ	
О.В. Ілляшенко	169
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ INTERNET-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ	
С.В. Кавун, В.І. Пугачова	172
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
І.В. Король	176
ЕКОНОМІЧНА РОЗВІДКА ЯК ФАКТОР У КОНКУРЕНТНІЙ БОРОТЬБІ	

П.О. Крикун	179
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ БЮДЖЕТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Л.М. Ладико	182
ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	
М.В. Лисенко, Н.Л. Панасенко	184
КОРУПЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ	
Т.А. Манойло, А.Ю. Репало	187
УПРАВЛІННЯ ВЕЛИЧИНОЮ ФІНАНСОВОГО ЛЕВЕРИДЖУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ	
О.В. Погрібний	189
ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ПЕРСПЕКТИВА ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
К.А. Хом'як.....	194
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Л.М. Христенко	197
ВИМОГИ ДО СПОСОБІВ УЗГОДЖЕННЯ ІНТЕРЕСІВ АКТОРІВ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОМИСЛОВИХ СТРУКТУР	
О. Ю. Чорна	200
КОРУПЦІЯ У СФЕРІ ОСВІТИ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	
А.В. Десятник, А.В. Черв'як	203
ВПЛИВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Я.С. Голян, В.С. Пірімова.....	206
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	
Т.В. Чаус, Є.О. Федоренко	209

ІЄРАРХІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

С.В. Онищенко, кандидат економічних наук, доцент

Полтавський національний технічний університет імені Юрія
Кондратюка, м. Полтава, Україна

Інституційно-організаційне забезпечення бюджетної безпеки являє собою сукупність інституцій, котрі забезпечують ефективне використання коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів і діють відповідно до закріпленого в інституційно-правовому полі регламенту дій щодо раціонального перерозподілу бюджетних ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Справедливо зазначає Д. Буркальцева, що інституціональне середовище є внутрішнім елементом господарського порядку й одночасно зовні забезпечує або послаблює його функціонування. Останнє стосується, наприклад, недосконалого господарського законодавства, нескоординованої діяльності гілок влади, переважання неформальних інститутів. Ефективне функціонування інститутів на мікро- і макрорівнях досягається за допомогою узгодження цілей діяльності інституційних суб'єктів різних рівнів на основі обміну інформацією, оптимізації її обсягу і спрямованості сигналів. У разі незбалансованості інформаційних векторів відбуваються порушення в роботі інститутів. Цей процес супроводжується деформаціями у функціонуючій економічній системі [1].

Формування будь-якої системи, зокрема й інституційного забезпечення бюджетної безпеки, відбувається поетапно. Ураховуючи загальні тенденції розвитку країн із трансформаційною економікою, професор Чугунов І. Я., Лисяк Л. В. доводять, що саме інституційне середовище великою мірою створює умови, за яких у межах інституційної архітектоники економічної системи вибудовується її складова – інституційна архітектура бюджетної системи. Такі умови значною мірою залежать від низки особливостей країни в історичному й соціокультурному аспектах, становлення інститутів у суспільстві, характеристики його інституційного середовища. При цьому відбувається тісна взаємодія структури та функціонування інститутів ринкової економіки з інститутами бюджетної політики й механізмами їх впливу на соціально-економічний розвиток [7].

Бюджетна політика є невіддільною від існуючих у країні інститутів, які утворюють певне інституційне середовище, що визначає відповідні фінансово-економічні відносини, котрі виникають унаслідок діяльності держави й суб'єктів ринкового механізму; держава, спрямовуючи діяльність на вдосконалення базових інститутів економічного розвитку (власності,

управління, праці), тим самим створює умови для формування й реалізації ефективної бюджетної політики.

Формування системи інституційного забезпечення бюджетної безпеки передбачає наявність таких структурних елементів, як суб'єкт, об'єкт та зв'язки між ними. Суб'єкт інституційного забезпечення шляхом використання різних інструментів, приводить об'єкт інституційного забезпечення в стан, близький до ідеального, тому взаємозв'язки між структурними елементами системи вкрай важливі. Об'єктами системи інституційного забезпечення бюджетної безпеки виступають інститути, а суб'єктами – інституції, які складають організаційну основу її реалізації. Зазначимо, що такі об'єкти і суб'єкти структуровані ієрархічно і відповідно поділяються на базисні і похідні та структурні і інфраструктурні.

Інституційні перетворення, які відбуваються у сучасній економічній системі з набуттям незалежності, на жаль, і досі не забезпечили подолання невідповідностей та суперечностей між новими і старими, формальними і неформальними інститутами. Кінцевим результатом таких перетворень має стати включення України у глобальні процеси, досягнення згоди між гілками влади щодо пріоритетів і напрямів регіонального й загальнодержавного розвитку, формування довіри з боку населення до інститутів держави, самоврядування, бізнесу та громадянського суспільства. Ці важливі питання можна вирішити шляхом формування ефективного й сучасного інституційно-правового та інституційно-організаційного забезпечення бюджетного процесу.

Інфраструктурні інституції виконують окремі, законодавчо врегульовані функції на різних стадіях реалізації бюджетного процесу. Зокрема, до таких ми відносимо Президента, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів, Національний банк, Інститут бюджету й соціально-економічних досліджень і т.д., тобто органи, які безпосередньо беруть участь в організації та реалізації стадій складання, розгляду, затвердження, виконання, звітування про виконання бюджету і контролю за використанням бюджетних коштів, але це не є основною функцією цих інституцій.

Що стосується структурних інституцій регулювання бюджетного процесу, то вони представлені тими учасниками бюджетного процесу, які в законодавчому порядку створюються і наділяються правами регулятивного впливу виключно в бюджетній сфері. Іншими словами, без існування інституту бюджету в державі діяльність таких інституцій втрачає сенс. До таких, зокрема, відносимо: Рахункову палату України, Державну казначейську службу України, Комітет ВРУ з питань бюджету, Державну фіскальну службу України, Державну фінансову інспекцію України та ін.

Структурні й інфраструктурні інституції в ході реалізації бюджетного процесу взаємодіють у рамках установлених інституційних обмежень, що охоплюють як заборону інституційним одиницям здійснювати певну діяльність, так і умови, за яких їм надаються відповідні бюджетні повноваження, і являють собою сукупність формальних (інституційно-правове забезпечення) і неформальних обмежень (сформовані в суспільстві культурні, моральні норми й соціальні цінності, вироблені стереотипи суспільного мислення). При цьому останні є базисом (основою) перших та водночас доповнюють їх [6].

Характеризуючи інституційно-організаційне забезпечення, необхідно зазначити, що всі інституції бюджетних відносин, якими визнаються органи і посадові особи, наділені бюджетними повноваженнями.

Найвищим інституційним органом у питаннях організації бюджетного процесу є Верховна Рада України. Особливістю українського парламенту як органу законодавчої влади є його виключність як єдиного органу законодавчої влади у державі, універсальність у системі органів державної влади, що зумовлена насамперед унітарним характером державного устрою нашої країни, внутрішньою структурою Верховної Ради. Інституційна роль Верховної Ради України беззаперечно є провідною на всіх стадіях бюджетного процесу, оскільки ця інституція здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства.

Ключовою інфраструктурною інституцією, яка несе відповідальність за складання проекту закону про Державний бюджет України, визначає основні організаційно-методичні засади бюджетного планування, що використовуються для підготовки бюджетних запитів і розроблення проекту Державного бюджету України та прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди є Міністерство фінансів України.

Що стосується структурних інституцій, то на стадії контролю, підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього визначальною є роль Рахункової палати України, яка є «постійно діючим органом зовнішнього державного фінансового контролю, що будує свою діяльність на основі принципів законності, плановості, об'єктивності, незалежності та гласності». Контрольні повноваження цієї структурної інституції конкретизуються у ст. 62 БКУ, де встановлено, що вона «готує та подає Верховній Раді України висновки про використання коштів Державного бюджету України з оцінкою ефективності такого використання, а також пропозиції щодо усунення порушень, виявлених у звітному бюджетному періоді, та вдосконалення бюджетного процесу загалом».

Забезпечення бюджетної безпеки та фінансово-платіжної системи України й ефективне управління ресурсами єдиного казначейського рахунку для своєчасного та в повному обсязі виконання видаткової частини бюджету – це стратегічна місія діяльності Державної казначейської служби України. Цю інституцію ми відносимо до структурних, адже вона входить до системи органів виконавчої влади й утворюється для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

Існує проблема інституційно-організаційного забезпечення бюджетного контролю на всіх стадіях бюджетних відносин, на нашу думку, полягає в площині налагодження парламентського й урядового контролю з узгодженням дій з місцевими органами державної влади і спеціальними органами державного фінансового контролю. Принциповим завданням, яке потребує розв'язання залишається розмежування контрольних повноважень законодавчої та виконавчої влади відповідно до їх функцій в управлінні державою.

В процесі дослідження виявлено і наявність інституційних деформацій, які визначаються тим, що інституційні форми, які не відповідають функціональній природі інститутів мають деструктивний вплив на інституційну систему в цілому. Деформації окремого секторального сегменту в інституційній структурі можуть перенестися і на інші її елементи. Наявні деформації мають деструктивний характер та знижують ефективність впливів окремих норм, що негативно позначається безпосередньо на функціонуванні бюджетного процесу та призводить зменшення безпечного рівня й до погіршення найважливіших бюджетних показників, серед яких доходи й видатки державного бюджету.

Література

1. Буркальцева Д.Д. Інституціональне забезпечення економічної безпеки України: монографія / Д.Д. Буркальцева. – К. : Знання України, 2012. – 347 с.
2. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету / Офіційний сайт – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/publish/article?art_id=44997&cat_id=44826.
3. United Kingdom HM Treasury [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hm-treasury.gov.uk/>.
4. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. № 774-р/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Міністерство фінансів України. // Офіційний веб-портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

6. Онищенко С.В. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 271 с.

7. Чугунов І. Я., Лисяк Л. В. Бюджетна система в інституційному середовищі суспільства / Фінанси України. – 2009. – № 11(168), С. 3-11.

ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

А.Ю. Білоусова, *кандидат економічних наук*

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, м. Полтава, Україна

Забезпечення економічної безпеки підприємства виходить з сукупності прийнятих управлінських рішень щодо сукупності дій певного характеру та ресурсного забезпечення їхнього виконання.

Прийняття управлінських рішень із заданими характеристиками у будь-якій сфері діяльності підприємства неможливе без відповідної інформаційної підтримки. Не є винятком і безпекозабезпечувальна діяльність підприємства.

Особливо важливою є роль інформаційної підтримки у прийнятті стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. Саме стратегічний рівень у забезпеченні економічної безпеки підприємства сьогодні опрацьований найменше.

Створення інформаційної підтримки у прийнятті оперативних та стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки підприємства є важливою функцією системи економічної безпеки підприємства. Адже система економічної безпеки підприємства по суті є інформаційною, в ній відбувається рух інформації, її оброблення та форматування.

У формуванні інформаційної підтримки прийняття стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки підприємства доцільно використати інструментальний підхід. Застосування інструментального підходу дозволяє вибрати інструменти формування інформаційної підтримки прийняття стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки підприємства відповідно до потреб системи економічної безпеки і визначити джерела інформації для посадових осіб, що приймають стратегічні управлінські рішення щодо забезпечення економічної безпеки.

Для реалізації інструментального підходу доцільно вибрати метод ключових запитань. Метод ключових запитань дозволяє визначити інструменти формування інформаційної підтримки прийняття стратегічних